

Н.В.Долгая
кандидат пед. наук,
Криворізький ДПУ

ІЗ ДОСВІДУ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ У ЛІТНІХ ОЗДОРОВЧИХ ТАБОРАХ

У статті розглядається структура підготовки студентів III курсу Криворізького державного педагогічного університету до педагогічної практики у літніх оздоровчих таборах.

Ключові слова: літня педагогічна практика, дитячий оздоровчий табір.

В статье рассматривается структура подготовки студентов III курса Криворожского государственного педагогического университета к педагогической практике в летних оздоровительных лагерях.

Ключевые слова: летняя педагогическая практика, детский оздоровительный лагерь.

The structure of the training of the students third year of Krivoy Rog State Pedagogical University for pedagogical practice in summer camps is considered in the article.

Key words: summer pedagogical practice, children's camp.

Особистісно орієнтований підхід до виховання в умовах літнього дозвілля пов'язаний з ідеєю захисту дитини, зі створенням умов для її саморозвитку та входження дитини в культуру. Отже, завдання дорослих полягає у забезпеченні здорового, повноцінного життя в умовах літнього табору: захист від сваволі однолітків і дорослих, охорона від агресивних проявів соціуму, забезпечення правил взаємодії з природою тощо.

Дитячі оздоровчі табори відіграють значну роль у вихованні підростаючого покоління. Вони сприяють створенню найефективніших умов для професійної орієнтації та самовизначення особистості, а також задовольняють потреби особистості у творчій самореалізації та реалізації імітивного дозвілля.

У науково-методичних джерелах наголошується, що до дитячого оздоровчого табору необхідно підходити як до педагогічної установи, включеної в загальну систему освіти з урахуванням специфічних умов, у яких вона функціонує (тимчасові дитячі колективи, канікулярний час, природні умови тощо).

Водночас такі специфічні особливості життя в колективі табору створюють прекрасні умови для різнобічного розвитку дітей. Перетворити це теоретичне положення в реальність, на наш погляд, допоможуть підготовлені вчителі-вожатих.

Виховний процес у сучасному дитячому оздоровчому закладі настільки складний, що в ньому може брати участь не кожний – необхідна спеціальна підготовка, потрібні досвід і шире бажання працювати з дітьми. У педагогічних навчальних закладах традиційно ведеться підготовка студентів до роботи в дитячих оздоровчих таборах. Однак в останні роки далеко не всі студенти, які

бажають працювати з дітьми в таборі, можуть підготуватися до нього в стінах вузу. Короткострокові семінари, епізодичні заняття і навіть інструктивні збори для вожатих літніх таборів не забезпечують високого рівня готовності до роботи з дітьми.

Це обумовлює чимало прикладів низького рівня ефективності системи організованого літнього відпочинку дітей і підлітків у масовій практиці таборів. У ній відсутня збалансованість різних видів і напрямків виховних впливів як за змістом, так і за часом; недостатньо використовується своєрідність навколишнього середовища і природи; не завжди дотримується принцип єдності виховання й оздоровлення; недостатньо організована трудова участь дітей у житті табору. Також існує ще один важливий недолік: у багатьох випадках не враховуються і не задовольняються потреби і соціальні очікування підлітків, пов'язані з поїздкою до табору. Часто до виховної роботи табору механічно переносяться форми шкільної роботи.

Метою даної статті є розгляд досвіду Криворізького державного педагогічного університету з підготовки студентів III курсу до організації виховної роботи у дитячих оздоровчих таборах під час проходження літньої педагогічної практики.

Отже, структура підготовки студентів Криворізького державного педагогічного університету до літньої педагогічної практики триває протягом V-VI семестрів і включає в себе:

- семінарські заняття, сплановані у курсі “Методика виховної роботи”;
- інструктивний тижневий семінар.

Семінарські заняття з курсу “Методика виховної роботи” (6 годин), присвячені ознайомленню студентів зі специфікою й методикою організації виховної роботи в дитячому оздоровчому таборі, мають за мету надати основні підходи до планування, організації та проведення такої роботи, опрацювати прийоми і найбільш доцільні форми управління діяльністю загону оздоровчого табору та охоплюють такий зміст:

Тема 1. Методика організації роботи загону в дитячому оздоровчому таборі

1. Завдання та зміст роботи загону в таборі.
2. Планування виховної роботи в загоні. Плани роботи загону на день, на тиждень, на зміну.
3. Організація самоуправління в загоні.
4. Формування дитячого колективу в умовах загону.

Тема 2. Методика організації і проведення різних форм і методів виховної роботи з дітьми в оздоровчому таборі з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей

1. Методика організації самообслуговування дітей в оздоровчому таборі.
2. Методика проведення лінійки, вогників, мітингів.
3. Методика проведення екологічних акцій, спрямованих на охорону природи в таборі та за його межами.
4. Оздоровча робота з дітьми в таборі та за його межами. Режим дня

заходи, спрямовані на охорону життя та здоров'я дітей.

Тема 3. Виховна роль національних традицій, ритуалів, символів при організації та проведенні різних форм роботи з дітьми в оздоровчому таборі

1. Основні символи, що використовуються в дитячих оздоровчих таборах, та їх функціональне призначення.

2. Основні ритуали, притаманні дитячому оздоровчому табору.

У межах практичних блоків окреслених занять студенти працюють над колективними проектами (створення макету художнього оформлення загонового куточка, проведення ігор тощо), складають плани виховної роботи у загоні, сценарії виховних заходів й т.ін.

Наступним кроком у підготовці до літньої педагогічної практики є відвідування тижневого інструктивного семінару, у межах якого студенти повинні отримати знання про:

– особливості вікового розвитку дітей молодшого шкільного віку та підлітків;

– охорону життя та здоров'я дітей;

– нормативно-правові основи роботи вожатого;

– педагогіку тимчасового дитячого колективу;

– логіку розвитку табірної зміни, методику організації тематичних днів та тематичних змін;

– методику колективно-творчих виховних справ;

– педагогічні можливості гри;

– особливості організації самоврядування у таборі.

Подночас студенти мають оволодіти такими вміннями:

– діагностичними (діагностика індивідуальних особливостей особистості, діагностика рівня розвитку колективу);

– проєктивними (планування колективної та індивідуальної роботи з дітьми в загоні, визначення конкретних цілей та завдань, планування власної педагогічної діяльності);

– конструктивними (розробка творчих виховних справ, ігор тощо);

– організаторськими (організація життєдіяльності у загоні, організація роботи у групі, координація власної діяльності);

– комунікативними (співробітництво з дітьми, взаємодія з дітьми, підбір індивідуального підходу до дитини);

– аналітико-рефлексивними (аналіз педагогічних ситуацій, аналіз власної діяльності);

– прикладними (оформлення загонового куточка, виготовлення призів тощо).

Реалізації поставлених завдань сприяють широке коло теоретичних питань та можливість набувати навичок організації дитячого дозвілля у таборі в процесі вирішення практичних завдань, що розглядаються на семінарських заняттях під час інструктивного тижневого семінару. Тематичний план інструктивного тижневого семінару включає в себе 15 семінарських занять, розрахованих на 30 год.

Тематичний план інструктивного тижневого семінару з підготовки студентів до літньої педагогічної практики

Семинарське заняття	Кількість годин
Основні вимоги до організації діяльності вожатого	2
Логіка розвитку табірної зміни	2
Виховні можливості тимчасового дитячого колективу	2
Організація дозвілля дітей	2
Ігрова діяльність у таборі	2
Самоврядування у таборі	2
Охорона життя та здоров'я дітей	2
Правові основи роботи педагога в дитячому оздоровчому закладі	2
Методика організації фізкультурно-оздоровчої роботи	2
Зміст та форми туристсько-краєзнавчої роботи	2
Основи безпеки життєдіяльності дітей в оздоровчому таборі	2
Методика організації естетичного виховання на базі пісенного матеріалу	4
Шляхи формування у вихованців оздоровчого табору елементарних технічних, трудових та художніх умінь та навичок	4

На початку VII семестру студенти-практиканти звітують про результати проходження літнього педагогічної практики та отримують диференційований залік з даного виду роботи.

Аналіз звітної документації студентів-практикантів та документально зафіксовані позитивні відгуки адміністрації дитячих оздоровчих таборів переконують, що існуюча структура підготовки вожатих, яка складалася та апробувалася протягом декількох років, сприяє опануванню необхідними знаннями, уміннями і навичками для організації виховної роботи у дитячих оздоровчих таборах.

*О.В.Пахомова, асистент,
Криворізький ДПУ*

**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЛОЛОГІЧНИХ
ДИСЦИПЛІН У ПРОЦЕСІ
ЗАГАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ**

В статті розглядається професійна компетентність майбутніх учителів професійних дисциплін як складне інтегроване системне особистісне утворення, визначаються педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх учителів філологічних дисциплін.